

'Ook in Europa chipfabrieken bouwen'

Van der Poel wil niet dat onderzoek de chipproductie volgt.

door **Debbie Langelaan**

EINDHOVEN - Er gebeurt van alles in de wereld van de chips. Bedrij-

Chipindustrie in Europa

- ▶ Het hart van de Europese chipindustrie wordt gevormd door het Duitse Infineon, het Frans/Italiaanse STMicroelectronics en het Nederlandse NXP (voorheen Philips Semiconductors). In Nederland is Nijmegen vooral productieplek voor chips door de fabriek daar. Het hoofdkantoor van NXP staat in Eindhoven.
- ▶ De Europese landen geven jaarlijks zo'n 130-140 miljoen subsidie voor onderzoek en ontwikkeling in de halfgeleidersector via het Medea Plus-programma. Dit gaat vooral naar onderzoek bij de grote instituten in België (Leuven), Frankrijk (Crolles) en Duitsland (Dresden) en naar het midden- en kleinbedrijf.
- ▶ De 130-140 miljoen is ongeveer een derde van wat er aan research en ontwikkeling wordt uitgegeven in deze sector in Europa; de bedrijven zelf leggen de rest erbij.
- ▶ Veel onderzoek spitst zich toe op de nano-techniek om chips steeds kleiner te maken. Ter vergelijking: het verschil tussen een millimeter en een nanometer is net zo groot als het verschil tussen een kilometer en een millimeter.

ven worden voor miljarden euro's overgenomen door durfinvesteerders, en de ene na de andere fabriek wordt gebouwd in Azië. Is er nog toekomst voor de Europese chipindustrie?

Voormalig Philips Semiconductortopman Arthur van der Poel is voorzitter van Medea Plus, het programma dat onderzoek en ontwikkeling in deze sector wil stimuleren.

Deze week houden de chipsfabrikanten hun jaarvergadering in Monaco. De Eindhovense ingenieur noemt chips zonder aarzelen een basisbehoefte. Het zou stom zijn om ontwikkeling en productie van zo'n strategisch product aan de VS en Azië over te laten. Nationale overheden denken er ook zo over. Zij hebben althans eind jaren tachtig, toen de Europese industrie op omvallen stond, een financiële injectie toegediend waarmee de onderzoeksinstituten en bedrijven voor de industrie een nieuwe stap konden zetten. De overheden hadden toen eigenlijk vooral behoud van werkgelegenheid op het oog. Het werd het begin van het nano-tijdperk, de ontwikkeling van superkleine chips. „Om te overleven heeft de industrie die overheden inmiddels niet meer nodig. De landen van Europa stoppen er nog steeds geld in, omdat ze het een belangrijke strategische sector vinden.” Maar voor hoe lang nog? De topman van de Duitse halfgeleiderproducent Infineon, een afsplitsing van Siemens, schetste onlangs een vrij onthullend beeld: er worden momenteel over de hele wereld 40 chip-

Van der Poel op de High Tech Campus: innovatie geen verkiezingsonderwerp. foto René Manders

fabrieken gebouwd, waarvan 35 in Azië, drie in de VS en twee in Europa. Dan is het niet moeilijk

om te voorspellen dat binnen afzienbare tijd hier niet veel mensen nog een baan hebben in de

ze industrie. Van de Poel is voorzichtig: „Qua werkgelegenheid vallen die consequenties nog mee. Die fabrieken zijn sterk geautomatiseerd. Als je in h IMEC in Leuven een miljard euro investeert, levert dat 1.000 banen op. Een fabriek is duur en er werken minder mensen. Maar natuurlijk, erkent hij, wordt het anders als alle productie buiten Europa plaatsvindt. „De knappe koppen zitten daar wel erg ver van hun fabriek. We moeten die hier dus ook blijven bouwen. Een verhouding van 35 op twee of drie is erg dicht het randje. Als dat vijf jaar later zo is, dan maak ik me zorgen. De trek naar Azië lijkt een natuurverschijnsel, dat vroeg laat ook het onderzoek en de ontwikkeling achter zich zal aansluiten. „Als ik nu bij de Franse of de Nederlandse overheid zou werken, zou ik me sterk maken voor het behoud van de onderzoeksector plus een stuk productie. Zoals Duitsland in Dresden gedaan heeft. We moeten zorgen dat we de concurrent uit Azië voor blijven. Ik zie niet altijd dat de overheid het ook echt belangrijk vindt. Ik vind het godelklaagd dat Philips de afslaf van de A2 voor de High Tech Campus zelf moet betalen. E dat in de afgelopen verkiezing tijd de innovatie totaal geen onderwerp was.”

„Het Medea-programma gaat niet over de vestiging van fabrieken. Net zo min als over de eigendomsverhoudingen bij de producenten. Maar het is wel mijn taak om alle betrokkene erover na te laten denken.”